

Αθήνα, 6/4/2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον υπουργό Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Θέμα: Προσεισμικός έλεγχος κτηρίων

Κύριε Υπουργέ,

Ο πρόσφατος καταστροφικός σεισμός, με δεκάδες χιλιάδες θύματα φέρνει για ακόμα μία φορά στην επιφάνεια το σ=ζήτημα της ποιότητας των κατασκευών στη χώρα μας. Σε αυτό το πλαίσιο, η κυβέρνηση εξήγγειλε ένα πρόγραμμα ελέγχων. Στο επίκεντρο των ελέγχων αυτών τίθενται τα δημόσια κτίρια, ενώ προτεραιότητα θα δοθεί στα σχολεία και τα νοσοκομεία, κτίρια που εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 20.000. Όταν ολοκληρωθεί ο προσεισμικός έλεγχος σε σχολεία και νοσοκομεία, θα πραγματοποιηθεί έπειτα έλεγχος σε άλλα δημόσια κτίρια που υπολογίζονται από 35-45.000. Σκοπός των προσεισμικών ελέγχων, οι οποίοι σύμφωνα με πληροφορίες υπολογίζεται να ολοκληρωθούν σε ορίζοντα 6 έως 8 μηνών, θα είναι η καταγραφή και εκτίμηση της σεισμικής διακινδύνευσης τους προκειμένου να καθοριστούν οι προτεραιότητες σε εθνικό επίπεδο ώστε να ληφθούν περαιτέρω μέτρα, εφόσον απαιτούνται. Όσο χρήσιμο και αν είναι το συγκεκριμένο πρόγραμμα δε μπορεί παρά να χαρακτηριστεί ως ανεπαρκές καθώς τίθεται το ερώτημα τι γίνεται με τα υπόλοιπα κτήρια και ιδιαίτερα τι γίνεται με τα κτίρια που ανεγέρθηκαν πριν τις πρόσφατες αναθεωρήσεις του Αντισεισμικού κανονισμού το 1985 και το 1994; Ποια είναι η αληθινή εικόνα του παλαιότερου κτιριακού αποθέματος που δημιουργήθηκε προ του 1980, 1970, 1960 ακόμα και 1950;

Σύμφωνα με καθηγητές που ειδικεύονται στο αντικείμενο, παρά τους σύγχρονους αντισεισμικούς κανονισμούς, υπάρχουν μια σειρά από διαπιστώσεις που δεν μας

επιτρέπουν τον εφησυχασμό. Το κτιριακό απόθεμα στη χώρα μας αναπόφευκτα γηράσκει. Στα χρόνια της υπερδεκαετούς οικονομικής κρίσης πολίτες και κράτος αδυνατούν να χρηματοδοτήσουν την αντισεισμική αποτίμηση και ενίσχυση η οποία απαιτεί μεγαλύτερη εξειδίκευση και κονδύλια σε σχέση με άλλου είδους αναβαθμίσεις και ανακαινίσεις. Το πρόβλημα θα εντείνεται εάν δε δοθούν φορολογικά και άλλα κίνητρα προσεισμικής ενίσχυσης των κατασκευών με αποτέλεσμα τελικά ο σεισμός να έχει ταξικό πρόσημο και η διακινδύνευση να είναι κατά τεκμήριο αντιστρόφως ανάλογη της οικονομικής δυνατότητας των πολιτών.

Όσον αφορά στα ιδιωτικά ακίνητα δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη. Τι συμβαίνει όμως με τα διατηρητέα, εγκαταλελειμμένα ή ετοιμόρροπα ιδιωτικά κτίρια; Και για αρχή, ποια είναι η νομική διάσταση των ευθυνών; Σύμφωνα με τη σχετική Απόφαση του ΣτΕ (157/2020 Α' Τμήμα) η οποία αφορά τα διατηρητέα αλλά και εν γένει τα επικίνδυνα και ετοιμόρροπα κτίρια, *«Ο μόνος που ευθύνεται έναντι των τρίτων για την παράλειψη διενέργειας εργασιών συντήρησης, επισκευής ή ανακατασκευής του κτιρίου ή λήψης μέτρων προς άρση οποιουδήποτε κινδύνου κατάρρευσής του είναι ο ιδιοκτήτης του»*. Κατά τον Αστικό Κώδικα ο κύριος ή νομέας του κτίσματος ευθύνεται για τη ζημία που προξενήθηκε σε τρίτον, εξαιτίας ολικής ή μερικής πτώσης του, εκτός αν αποδείξει ότι η πτώση δεν οφείλεται σε ελαττωματική κατασκευή ή σε πλημμελή συντήρησή του. Σε περίπτωση πολυκατοικίας με πολλούς ιδιοκτήτες, υπάρχει αστική ευθύνη που βαρύνει το διαχειριστή της πολυκατοικίας. Η ευθύνη ενός δήμου είναι να καταγράφει τα εγκαταλελειμμένα κτίρια και να προσπαθεί να έρθει σε επαφή με τους ιδιοκτήτες, ωστόσο σε πολλές περιπτώσεις αυτό είναι αδύνατο. Εκτός από το ασαφές ιδιοκτησιακό καθεστώς, τις περισσότερες φορές, ο δήμος δεν μπορεί να επέμβει, μόνο πρωτοβουλίες έχει τη δυνατότητα να αναλάβει. Σχετική η δήλωση του Καθηγητή Σεισμολογίας και Διευθυντή του Γεωδυναμικού Ινστιτούτου Αθήνας, Άκη Τσελέντη, σχετικά με το κίνδυνο ενός σεισμού: *«Το γεγονός ότι είχαμε δύο καταπτώσεις πρόσφατα (Αθήνα, 2019) αυτών των παλιών κτιρίων χωρίς μάλιστα καμία σεισμική δόνηση, καταλαβαίνει κανείς τον τεράστιο βαθμό επικινδυνότητας τον οποία αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι της Αθήνας και όχι μόνο, γιατί το ίδιο φαινόμενο έχουμε σε πάρα πολλές περιοχές στην Ελλάδα, σε περίπτωση κάποια μικρής σεισμικής δόνησης.»*

Ο καθηγητής Αντισεισμικών Κατασκευών και ομότιμος καθηγητής στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο Παναγιώτης Καρύδης σε συνέντευξή του ανέδειξε όλες τις επισφάλειες που εμπεριέχονται στην αποτίμηση των αντοχών μια κατασκευής.

α. Πρώτα απ'όλα το **έδαφος**. Υπάρχουν περιοχές στην Αθήνα που έχουν παλιά κτίρια, πραγματικά ετοιμόρροπα τα οποία δεν παθαίνουν σχεδόν τίποτα, αλλά υπάρχουν και περιοχές, που τα κτίρια είναι σε κάπως καλύτερη κατάσταση, τα οποία όμως επειδή είναι σε παλιά εδάφη, με το παραμικρό μπορεί να πέσουν. Αυτό επαναφέρει το αίτημα σύνταξης γεωλογικών μελετών κατά την έκδοση άδειας μιας οικοδομής που αυξάνουν το τελικό κόστος κατά μόλις 3% αλλά αληθινά σώζουν ανθρώπινες ζωές.

β. Οι **επεμβάσεις** που έχουν γίνει σε παλιότερα κτίσματα όπως κατεδαφίσεις τοιχοποιιών, διανοίξεις παραθύρων και θυρών που έχουν σημαντική επίδραση στη στατικότητα τους, στη δημιουργία κοντών υποστυλωμάτων κ.λ.π. Αντίστοιχα, αυθαίρετες προσθήκες και χαμηλής ποιότητας υλικά επιδρούν στην στατική επάρκεια των δομημάτων ακόμα κι αν υπακούουν σε σύγχρονους κανονισμούς.

γ. Οι σημερινές επεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης με **θερμοπροσόψεις** μπορούν να αποβούν μοιραίες καθώς θα "κρύψουν" την πραγματική εικόνα ρηγματώσης και την πραγματική συμπεριφορά του κτιρίου μετά από ένα σεισμό επειδή γίνονται με χρήση υλικών πιο ελαστικών.

Τέλος, ας θυμηθούμε μέσα από την περιγραφή του καθηγητή τι έγινε με τα κίτρινα σπίτια της Πάρνηθας μετά το σεισμό του 1999: *Περί τα 80.000 κτίρια είχαν κριθεί κίτρινα. Κάπου 25.000 από αυτά, αποχαρακτηρίστηκαν επισήμως μετά από μελέτη, επισκευή και επιχορηγήσεις. Ήρθε λοιπόν η υπηρεσία και τα αποχαρακτήρισε, βάσει ενός φακέλου, που συνοδευόταν από επίβλεψη και σταδιακό έλεγχο. Υπήρξαν όμως και 50.000 με 55.000 κτίρια, τα οποία περνούσε ο καιρός και ήταν δεσμευμένα, λόγω μη αποχαρακτηρισμού από το κίτρινο χρώμα. Δεν μπορούσες να τα πουλήσεις, να το ενοικιάσεις, ή να το χρησιμοποιήσεις. Ήταν κίτρινο δηλαδή. Τι να κάνει η κυβέρνηση εφόσον ο κόσμος δεν προέβαινε σε επισκευή επίσημη για να αποχαρακτηριστεί; Έβγαλε τότε έναν νόμο, βάσει του οποίου αρκούσε μια υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη ή του μηχανικού, με την οποία δεσμευόταν ότι θα φτιαχτεί. Μετά το*

έβαφαν, όπως λέω συχνά ειρωνικά με την “αντισεισμική βαφή”, έρχεται και η υπηρεσία και λέει “μια χαρά”. Το νοικιάζει, το πουλάει και όλο το βάρος πέφτει στους επόμενους, στα παιδιά μας, στους απογόνους μας. Αυτοί την πληρώνουν. Γιατί δεν υπάρχει περίπτωση να μην την πληρώσει κάποιος. Σεισμοί γίνονται και θα γίνονται.

Με αυτά δεδομένα ερωτάται ο Υπουργός:

1. Προτίθεστε να διενεργήσετε ελέγχους και στα υπόλοιπα, πέραν των δημόσιων, κτήρια που εγκυμονούν τους ίδιους αν όχι περισσότερους κινδύνους για την ασφάλεια των πολιτών;
2. Έχετε κάποιο σχέδιο για τον έλεγχο ιδιαίτερα των υπόλοιπων κτιριων και ιδιαίτερα των κατοικιών που είχαν υποστεί σοβαρές ζημιές στους σεισμούς του 1978 στη Θεσσαλονίκη, του 1981 στην Κορινθία, του 1995 στο Αίγιο και του 1999 στην Αθήνα.

Οι ερωτώντες/ούσες Βουλευτές/τριες

Γιάνης Βαρουφάκης

Μαρία Απατζίδα

Κρίτων Αρσένης

Κλέων Γρηγοριάδης

Γιώργος Λογιάδης

Σοφία Σακοράφα